

SPREHOD SKOZI TERSKO BESEDIŠČE — 3

Imena cerkvenih praznikov

Med Terjani sem zapisal nekaj ljudskih imen za cerkvene praznike, ki jih kaže objaviti: med njimi je nekaj zelo lepih in zanimivih. Ob njih lahko navedem še nekaj imen v nadiškem narečju: našel sem jih pred kratkim, ko sem brskal po treh knjigah oznanil, ki jih je napisal Anton Cuffolo (I: 1921—1926; II: 1927—1935; III: 1957—1959) in jih hrani župnijski arhiv v Lazah, kjer je bil Cuffolo za kaplana in župnika od 1920 do leta smrti 1959. Razporedil sem jih po cerkvenem letu.

1. *váhti, za váhti* (Njivica) = verne duše?, prav tam poznajo tudi izraz *otáva za váhti*. *Váhti, Váhte, vilja pred Vahtmi* (Cuffolo; vse naglase na besede iz Cuffolovih knjig oznanil dodal P. M.) = praznik vseh Svetnikov;

2. *amandís* (Bardo, Brezje), *ɣomandís* (Brezje) iz frl. a madins = božični večer;

3. *viérnati, viérnahti* (Brezje) iz nem. Weihnachten = božič (Černjeja);

4. *ta dan na nóvo liéto* (Bardo);

5. *pírnahte* (Bardo, Brezja), *pérnahte* (Brezje, Černjeja) iz nem. Brennacht = *sviéti tarji kráji, sviéti tárji kráje, za svéte kráje so hodíli na kolédo* (Brezje);

6. *debélinca* (Cuffolo) = quinquagesima, zadnja nedelja v pustu;

7. *pepouńica* (Černjeja) = *párvi dan krézi-me* (sic!, Černjeja) = *pepeunica* (Cuffolo);

8. *lítavica* po *lit* (Njivica) = palma; *cémo jité po lit, po lítavicu* (Njivica) iz frl. ulif = oljka, oljna vejica, ki jo na oljno nedeljo blagoslovijo v cerkvi. Cuffolo ima *Oljčna nedelja* (knjižni vpliv!), *ojńnica* (očitno pomota) in ljudsko *óńčina*;

9. *páska* (Bardo) = *velíka núoč* (Brezje);

10. *májńica, po májńicah* (Cuffolo) = binkošti;

11. *sénsa, te dan na sénsu* (Njivica) = Ascensione (Černjeja, tu je prodril v rabo it. izraz) iz frl. *Sense*. *Sénsa* tudi v Šavrinih (Gažon)! = Vnebohod;

12. *Bóu dan* (Njivica) = Telovo;

13. *svéta Marija avósnica* (Njivica, Černjeja) = veliki Šmaren, iz frl. *avòst* = avgust;

14. *svéta Marija bandínjeca* (Černjeja) = *bandímínca, bandímjca* (Cuffolo), *bandímica* (gl. Angelo Cracina: *Costumanze religiose di nostra gente*, 1965, str. 27). Po *bandíma* iz *vendemmia* (trgatev) = mali Šmaren, rojstvo Marije Device;

15. *rožárska* (scilicet *nedéja*) (Cuffolo) = prva nedelja v oktobru. Po nad. *rožár* (ter. *rožárh*) = rožni venec;

16. Cuffolo ima nekje tudi *Sveta Marija Snežńjica* 5. avgusta;

Naj navedem še nekaj izrazov iz nabožne terminologije:

jité májši (Njivica, Sedlišča, Brezje) = iti k maši,

jutrńjca (Čenebola) = jutranjica,

ruomíne (Viškorša) = romanje,

svećeník (Plestišča) = soha; svetnik?

svetík (Brezje) = svetnik,

utár (terska in nadiška koine) = oltar.

In še po Cuffolu:

bilja = predvečer,

križóva pot, majóva andoht,

zahvaljenca = maša zahvalnica,

kvatrinca,

popunama odpustak s pridevniško rabljenim prislovom.

Pavle Merkù
Trst

KAŠUBSKI SLOVAR*

Med množico najrazličnejših slovarjev, posebno narečnih, ki jih zadnja leta izdajajo slovanski narodi, najdemo tudi *Slovar kašubskih govorov* Bernarda Sychte. Slovar (žal le do črke S) obsega štiri obsežne zvezke, predvidena pa sta še dva.

Prvi del uvoda k slovarju je napisal znani poljski jezikoslovec Zdzisław Stieber. V njem nam podaja zgoščen historiat kašubske leksikografije, iz katerega izvemo, da je kašubščina pritegnila pozornost strokovnjakov že pred več kot sto leti.

* Bernard Sychta: *Słownik gwar kaszubskich I—IV*. Wrocław—Warszawa—Kraków 1967.